

Ruski delavci in vojaki za ofenzivo.

DELAVSTVO GROZI S STAVKO, ČE KONGRES NE ODPRVI DRAGINJE.

Organizirani delavci zahtevajo, da morajo biti živilska predloga sprejeta brez izprememb.

Stre debata v zbornici. Kenyon imenuje oderuhe — navadne roparje in zaveznike kajzerja.

Washington, D. C. — Uprava uporablja svoj vpliv, da zniža cene živilske potrebščin. V imenu je bila izdelana živilska predloga, ki daje vladi oblast in produkcijo, razdelitvijo in distribucijo živilskih potrebščin.

Uprava in vsi pametni ljudje so se zavedali, da kongres sprejme zakon, ki ukroti cene in oderuhe z živilskimi potrebščinami. Kongresna predloga je pri volji sprejeti živilsko predlogo za odpravo oderuh, v senatu se pa nekateri podje z vsjo odločnostjo postavijo po robu proti taki zakonodaji.

Delavcem je to slepomišenje govornik senatorjev pričelo predsednik zastopniki strokovno organizirani delavstva so obvestili, da morajo iti cene za živilske potrebšchine dol ali pa dočakati meze gori. Povedali so, če ne bodo do prvega pulja prejele postav, ki dajejo upravo, da zniža cene za živila, bodo sledile stavke, in tudi splošna streška ni izključena v mnogih industrijah.

Situacija je sedaj sledeča: Zvezna obrtna komisija je kontrola s poljedelskim odsekom preiskave draginje. Preiskava mesnih cen in manipulacij ruskih kraljev prične s prvimi dnevni.

Živilska predloga je zdaj predložena zveznemu senatu in kongresni zbornici. Opozicija napram je malo odjenjala. Senator Kenyon, ki zagovarja živilsko predlogo, je dejal, da so okulantje in oderuhi "zavezniki kajzerja" in slabjšega značaja kot cestni roparji. Gore, nastopnik živilske predloge, je rekel, da je zakonska predloga protipostavna. Po mnenju tega govornika v senatu so vsaka stavka protipostavna, če brani ruske interese.

da lahko imenuje osebe, tvrdke in korporacije za razdelitev živil. Madden hoče staviti tozadevni spremembni predlog. Izrekel je upanje, do bo živilska predloga sprejeta z veliko večino glasov, potem je pa dostavil:

"Ljudstvo hoče garancije, da ne pojdejo cene kviško in če je mogoče, da se znižajo."

V senatu je senator Gore v razpravi, dejal, da producenti letos izgube do \$250,000,000 pri pšenici in \$500,000,000 pri koruzi. Povedal seveda ni, četudi on spada med te farmarje (?), ki bodo imeli izgubo če špekulante in oderuhe spode s trga za živilske potrebšchine.

Za njim je vstal senator Kenyon in je rekel:

"Ti gentlemen so v sedanjem času zavezniki kajzerja. Oni slabe ameriško ljudstvo v njegovi tekmi. Može, ki se bojujejo, je treba hraniti. Ljudske matere je treba prehraniti. Ljudske otroke je treba hraniti. Može, ki delajo in vstoparjajo stvari za boj, je treba prehranjevati. Če v tej deželi plačamo več za živila kot v Londonu, je nekaj narobe; v času vojne ne sme biti izrednih profitov pri živilih, jeklu in drugih produktih. Foulton lahko poglji reče, "naj ljudstvo je travo," ali pa Marija Antonijeta, "naj ljudstvo je kolače."

Kenyon je potem, ko je odgovoril na razna vprašanja nekaterih radovednih senatorjev, stavil dodatni predlog k predlogu, ki daje vladi moč, da zapleni nagromadeno živila v shrambah, ki jih tam drže špekulantje, da gonijo cene kviško.

Senator Borah je rekel da so večje mesarske tvrdke v minoletem letu napravile štirinajst milijonov dolarjev čistega profita. Ta dobiček pove jasno, zakaj plačujemo visoke mesne cene.

Senator Kenyon, ki zagovarja živilsko predlogo, je dejal, da so okulantje in oderuhi "zavezniki kajzerja" in slabjšega značaja kot cestni roparji. Gore, nastopnik živilske predloge, je rekel, da je zakonska predloga protipostavna. Po mnenju tega govornika v senatu so vsaka stavka protipostavna, če brani ruske interese.

Senator Kenyon, ki zagovarja živilsko predlogo, je dejal, da so okulantje in oderuhi "zavezniki kajzerja" in slabjšega značaja kot cestni roparji. Gore, nastopnik živilske predloge, je rekel, da je zakonska predloga protipostavna. Po mnenju tega govornika v senatu so vsaka stavka protipostavna, če brani ruske interese.

Senator Kenyon, ki zagovarja živilsko predlogo, je dejal, da so okulantje in oderuhi "zavezniki kajzerja" in slabjšega značaja kot cestni roparji. Gore, nastopnik živilske predloge, je rekel, da je zakonska predloga protipostavna. Po mnenju tega govornika v senatu so vsaka stavka protipostavna, če brani ruske interese.

Ruska komisija in sufražetke.

Agitatorice za žensko volilno pravico so hotele pokazati Rusom, da v Ameriki ni demokracije.

IZGREDI PRED BELO HIŠO.

Washington, D. C. — Ko je imela priti ruska komisija, so sufražetke stale z velikimi banderami pred Belo hišo, ki so nosili napis. Pred Belo hišo je bilo zbranih kakih tri sto ljudi.

Na nekem banderu je bil sledeči napis: "Ruskemu odposlanstvu: Predsednik Wilson in odposlanik Root varajo Rusijo. Ona pravita, mi smo demokracija. Pomagajte nam izvojevati svetovno vojno, da vstanemo demokracija! Me, ameriške žene vam povemo, da Amerika ni demokracija. Dvajset milijonov ameriških žen nima volilne pravice. Predsednik Wilson je največji nasprotnik njih volilne pravice. Povejte naši vladi, da naj prvo osvobodi svoje ljudstvo, preden vpraša svobodno Rusijo za svojo zavezanost."

Bandero sta nosil gdč. Lucy Burus iz New Yorka in mrs. Lawrence Lewis iz Philadelphije.

Rusko odposlanstvo je vstopilo skozi zapadna vrata, da ni nihče mogel čitati, kaj je tiskanega na banderu.

Iz ljudske množice je prišel glas: "To je sramota". Nekdo je stopil pred množico in je vzkliknil: "Ali ne bo policija potegnila bandera dol?" "Ne, ne," je odgovorila ljudska množica, "pote'nimo ga sami dol."

Tedaj je stopil naprej Timmis, arhitekt iz New Yorka, in je pretrgal bandero, dva druga sta ga pa strgala na kose.

ZADNJI OKLIC ZA PROSTO-VOLJCE.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je izdal poziv za 70.000 prostovoljcev za stalno armado, ki naj se prijavijo v tednu od 23. do 30. junija t. l.

V okolici apelira na samce med 18. do 42. letom, ki nimajo za nikogar skrbeti in ki niso zaposleni pri takem, delu ki je potrebno za uspešno nadaljevanje vojne.

Sedaj potrebujejo še 70.000 mož, da bo regularna armada po višana na vojno moč. Kakor hitro dobe določeno število mož, jih ne bodo več nabirali za stalno armado.

V podučenihih krogih sodijo, da je to zadnji predsednikov poziv za vstop prostovoljcev v stalno armado, in kakor hitro bo stalna armada štela zadostno število mož, bodo pričeli apelirati, da se prostovoljci priglasijo za milico.

FARMARJE BI RADI OPROSTILI PRVIH NABOROV.

Washington, D. C. — W. T. Creamy, predsednik pennsylvanske države lože, je prišel med kongresniki iz farmarskih distriktov agitirati, da dobi od vlade obljubo, da bodo poljedelski delavci izvzeti od vojaškega nabora.

Vrhovni maršal Crowder je na to podal izjavo, da nimajo farmarski delavci nič več predpavic kot kateri drugi delavec, in da bodo naborne komisije reševale vsak slučaj posebej.

Farmarji niso s tem zadovoljni in hočejo dokazati, da so farmarji in poljski delavci bolj potrebni na polju kot na fronti.

VREME.

Sevni Illinois: V petek jasno in hladno. Sveži severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: povprečno 62. Solnce izhaja ob 4:14, zahaja ob 7:28. Sinoči ob sedmi uri, 14 minut, je bil začetek poletja. Najdaljši dan in najkrajša noč.

Velikanska zračna flota.

2000 eroplanov bo izdelanih vsak mesec za ameriško armado na francoski fronti.

OGROMNO ZRAČNO BRODOVJE V DELU.

Washington, D. C. — Narodni obrambni svet ima v načrtu, da poveri delo za letala več industrialnim podjetjem v Ameriki, da bo mogoče Združenim državam izvesti ogromen avijatski program.

V štirih mesecih bo že mogoče vsaki mesec izdelati 2000 letal. Howard E. Coffin, predsednik odbora pravi: "Ogromna je naloga, ki smo jo podvzeli, toda potrebna je. Industrijalna Amerika jo bo izvršila, o tem ni dvoma."

Najprvo hočemo organizirati avtomobilsko industrijo, da izdelava vsak mesec določeno število avtomobilov. Tako bomo organizirali mnogo industrij.

V najkrajšem času bomo lahko producirali toliko letal, kolikor jih armada potrebuje."

AMERIŠKA BOJNA LADJA POTOPILA SUBMARINKO.

Ameriška navalna baza v Angliji, 21. junija. — Moštvo ameriškega razruševalca, ki je pravkar došel v pristanišče, pripoveduje, da je razruševalec na svojem križarju uničil nemško submarinko. Zanimivo je to, da je submarinko prvi zagledal pomorščak, ki je sin nemških starišev v Ameriki.

Podmornica je bila tako blizu, da razruševalec ni mogel streljati na njo s topovi. Ravno v trenutku, ko se je hotela pogrezniti, se je razruševalec z vsjo silo svoje pare zaletel proti nji in udarec kolizije je pretresel vse, ki so bili na bojni ladji. Pomorski čoln je bil uničen.

SRSKI DELAVCI OKRADENI ZA \$2,460.

Indianapolis, Ind. — Italij Savin, delavec, rodom Srb, stanujoč na 517 West Chesapeake, je naznanil policiji, da mu je neznan tat ukradel vrečico, v kateri je bilo 615 francoskih zlatov, vrednih \$2,460. To so bili njegovi prihranki.

Savin je delal v klavnici in ne razume angleščine. Po tolmaču je povedal, da je denar pogrešil že pred štirimi tedni, da pa ni znal tatvne prijaviti, dokler ni dobil tolmača. V hiši, v kateri stanuje, je več inozemcev. Zlate je spravil pod stopnicami. Vrečica je bila v košarici, ki je bila pokrita s treskami. Vrhu košarice sta stala še dva prazna sodčka za pivu. Savin je rekel, da ni nihče v hiši vedel, da ima denar. Ko je drugim povedal, kaj se je zgodilo, so mu rekli, da naj počaka, ker denar pride na dan na eden ali drugi način. Naveličal se je čakati, da pride denar zopet na dan in razkril je tatvino tolmaču Aleksandru Lupierju, ki ga je povedel na policijo.

INDIJANCI ZAHTEVAJO \$10,000,000 ODSKODNINE.

Bemidži, Minn. — Glavno svetovanje Indijancev Čipeva rodu prične dne 10. julija. Pred svetovanje pride tudi zahteva, da zvezna vlada izplača Čipeva Indijancem \$10,000,000 za svet in les, ki sta bila prodana vladi od Čipeva Indijancev v Minnesoti.

BREŽIČEN TELEFON ZA MORNARICO.

Washington, D. C. — Poizkusi s brezžičnim telefonom so se obnesli dobro, da ga sedaj uvedejo v mornarico.

PORAZ NEMCEV NA FRANOSKEM. KRIZA SE VEDNO STRESA AVSTRIJO.

Delavski in vojaški delegatje v Petrogradu odobrili sklep dume za vojno. Carjevi ministri obtoženi zločinov. Švicarji kamenjali avstro-nemški konzulat v Ženevi. Bolgarski kralj se boji Grške. Kanadčani odprli pot v Lens.

Petrograd, 21. jun. — Kongres delavskih in vojaških delegatov iz vse Rusije je danes soglasno odobril sklep dume, da ruska armada prične s ofenzivo proti Nemčiji. Delegatje so tudi izrekli zaupnico začasni vladi. Danes je bil ustanovljen vojni kabinet, ki sestoji iz voditeljev armade in mornarice.

Amsterdam, 21. jun. — "Fremdenblatt" poroča iz Dunaja, da je Oram Martinic na željo cesarja umaknil svojo ostavko in obljubil sestaviti novo ministarstvo. Poljski voditelji so podali zahtevo, da ne sme biti v novem kabinetu nihče, ki je bil v bivšem Stuerghovem ministarstvu. Oram Martinic se je udal tej zahtevi. Nenavaden današnji dogodek je, da so imeli jugoslovanski, češki in italijanski poslanci skupno sejo, na kateri so razpravljali o skupni akciji napram vladi.

Amsterdam, 21. jun. — Iz zasebnih virov na Dunaju poročajo, da bo sedanje politična kriza potresla Avstrijo do njenih temeljev. Konflikt med nemškimi in slovenskimi poslanci je vedno hušji.

Ženeva, Švica, 21. jun. — Na glavnem trgu v Ženevi se je večerjalo okrog 5000 oseb v protestnem shodu proti socialistu in članu zveznega sveta Hofmannu, ki je igral vlogo mirovnega posredovalca med Nemčijo in Rusijo. Na shodu je govoril tudi neki socialist, ki je ljuto ožigosal Hofmanna in profesorja Grimma radi njihovih pacifističnih spletk. Govornik je dalje obdolžil Grimma, da je hotel spraviti Švico v mednarodni konflikt za korist Nemčije.

Med govorom so se slišali medklici "Izdajalec!" in po končanem shodu je razjarjena množica privredila velike poulične demonstracije v prilog zaveznikov in napadla nemški in avstrijski konzulat s točo kamenja. Na poslopju so bile vse šipe pobite.

Dr. Hoffmann je takoj resigniral, ko je prišla zadeva v javnost. Ostali socialistični poslanci v švicarski zbornici so formalno izjavili, da nimajo nobene zveze z afero Hoffmanna in Grimma in da sta oba delala na svojo lastno pest. Predsednik švicarske republike Schulthess je danes uradno izjavil, da vlada ni odgovorna za Hoffmannovo afero in da se bo Švica tudi naprej držala trdne neutralnosti.

(Poročali smo že v ponedeljek, da je dr. Hoffmann, član zveznega sveta v Švici, brzojavno naročil švicarskemu socialistu Grimmu, kateri se je mudil v Petrogradu, da naj ustno izroči navedene mirovne pogoje Nemčije ruski vladi in delavsko-vojaškemu svetu. Ko je pa ruska vlada izvedela, po kaj je prišel Grimm v Rusijo, ga je takoj deportirala.)

Ženeva, 21. junija. — Poslopje, kjer se nahaja nemški in avstrijski konzulat, je zastražen z vojaštvom. Iz Lugana poročajo, da je tamkaj prišel spoden grški kralj s svojo družbo. Švicarji so ga sprejeli zelo hladno, toliko bolj vroč sprejem so mu pa naredili nemški diplomatje, ki so ga tam čakali.

Pariz, 21. jun. — Vojni urad javlja, da so francooske čete danes reokupirale del pozicij, ki so jih zasedli Nemci večerj istočno od Vauxallona. Bitka je bila silno vroča. Nemci so privlekli vse čeete iz ruske fronte, toda imeli so ogromne izgube. V Španiji so Francozi napredovali severno od gore Carnillet.

POT V LENS JE ODPRTA.

London, 21. junija. — Kanadске čete so večerj premagale glavno oviro, ki jim je zapirala pot v mesto Lens, središče velikega premogarskega okoliša v severni Franciji. Okupirale so takozvano "gnezdo strojnih pušk" na griču Reservoir, katerega so Nemci uspešno branili že več tednov. Uradno poročilo pravi, da so Kanadčani zasedli "gnezdo" strojnih pušk in ga obdržali kljub ljutim nemškim protinapadom. 35 Nemcev je bilo ujetih. Trije nemški protinapadi od reke Souchez so bili odbiti. Vse izgubljene pozicije istočno od Monchy so zopet v rokah angleških čet. Večerj so Nemci izgubili šest eroplanov, Angličani pa tri.

Pariz, 21. junija. — Nemci so večerj začeli s pričakovano protiofenzivo proti Francozom na fronti pod Laonom. Izvršili so silovit napad istočno od Vauxallona na eden kilometer dolgi fronti. Francosko uradno poročilo priznava, da so Nemci osvojili pozicije na prvi francoski liniji zakopov. Bitka se pa še nadaljuje z največjo furijo, v kateri največja bajonete. Medtem Nemci nadaljujejo z vročim bombardiranjem francoskih linij na istočni strani od Verduna. Znamenja kažejo, da se iz teh operacij lahko razvijejo bitke, ki bodo mogoče imele odločilen značaj.

Berlin via London, 21. jun. — (Nočno poročilo.) V okolišu Vauxallona se vrše vroči boji. Z ostalih front ni kaj poročati.

Italijanska ofenziva na Tirolskem.

Rim, 21. jun. — Na planoti Asiago so večerj naše čete pričele s silovitim napadom, ki je povzročil Avstrijem mnogo škode in velike izgube. Čete 52. divizije so premagale furiozno odpravo sovražnika in okupirale močno utrjene pozicije v areji Ortigara, med katerimi je tudi gorski vrh 2105. Ujeli smo 936 mož, vstevši 74 častnikov. Na ostalih krajih fronte se vrše topniški boji.

Dunaj čez London, 21. jun. — Uradno poročilo: Na planjavi Sette Comuni, v okolišu Asiaga, v suganski dolini in med Asiago in reko Brento je v teku nova artiljerijska bitka že od večerj zjutraj.

Balkanska fronta.

Pariz, 21. jun. — Britiški avijatiki so večerj bombardirali sovražnika, oporišča v dolini ob Strumici in severno od Petrenika. Artiljerija je bila aktivna v okolišu Majadaga, na ovinku Černe in severno od Bitolja. Naše čete so odbile več sovražnih oglednih patrolj v okolici Linnice in med Presbiskim in Ohridskim jezerom. Dalje na 3. str. 1. kol.

GOSPOD MIRODOLSKI.

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje)

"Nemogoče, nemogoče! Edvin, jaz ne morem zaliti očeta!"
 "Mirna bodi, zlata moja Zora; vse meni prepusti. Vse se srečno izide, ako le hočeš, ako mi le daš nekoliko upanja. Zora, ali smem upati?"
 "Edvin!"
 Koraki se začujejo od Mirnega dvora.
 "Edvin, beži, ko bi te kedo videl!"
 V hipu se je izgubil Edvin v grmovju.
 V tem trenutju se prikaže Breda iz gošče.
 Prepozno!

X.

Kaj je bilo treba, da se je Breda tako bala Radovanovega prihoda? Radovan je prišel in vse se je tako lepo gladko izteklo! Zora je bila prijazna z njim, kakor prej; Breda se ni mogla prečuditi tej prikazni. Morebiti je bil pa vendar le prazen njen strah! Morebiti je bila Zorina ljubezen, kakor bi snop slame zažgal; kakor meteor na nebu, ki zasveti in ugasne, in sledu ni za njim; romantične sanje, katere ji je rodilo branje pesmi in romanov v mladem sreču, ne v sreču, samo v glavi; solnce posije in sanje izbeže ne pustivši jasnega spomina za sabo. Ljubezen njena je bila pač kakor neka pijanost; strezovala se je in spanetovala, zavedala se je svoje dolžnosti do očeta, do Radovana; spoznala je, da je njena ljubezen brez upa, da Edvin ne more biti nikoli njen. Bog daj, da bi bilo res tako!

Veselo življenje je bilo zopet v Mirnem dolu. Radovan se je bil seznanil in sprijaznil z Edvinom, rad se je pogovarjal z njim; nikoli poprej ni bil našel človeka, s katerim bi bilo tako lahko govoriti o katerem koli predmetu. Zora je bila zopet veseliga in vedrega lica, kakor poprej; človek bi ne bil mislil, da se je kedaj kaj posebnega godilo v njenem sreču.

Nastali so bili lepi, jasni jesenski dnevi. Na Mirodolskem vrtu so cvetele evetice v polni jesenski krasoti; drevje se pa šibilo pod obilim sadjem, in grozdje je zorelo gospodu Mirodolskemu v posebno veselje. Pogostoma ga je ogledaval in pretipaval nu jagode, ki so se bolj in bolj mečile od dne do dne; tu pa tam je bilo tudi že kako zrno črnikasto, dalo se je okusiti, in mož se ni kisló držal, dasi je bilo gotovo trpko, kakor oparnica!

V takih časih je človeku težko tičati pod streho; pod milim nebom je treba uživati lepe dni, ki tako hitro mine. V takih časih se polasti tudi meščana hrepenenje po zelenih gorah, po čistem, krepkem zraku, ki veje po njih. Naša družinca je bila malo doma. Časi so šli za ves dan z doma. Vzeli so s seboj, česar treba; kosili so in južinali v gozdu, v senci, po travi, po mahu leže, kakor se je komu ljubilo. Po jedi so brali maline drenulje, češminje in tu pa tam se je tudi še dobila kaka rudeča jagoda. Lep je gozd v pomladnem zelenju; ko je grmovje posuto z belim, dišečim cvetjem; a lep je tudi v jeseni, ko se je belo evetje po grmovju spremenilo v rudeče in črne jagode, ki tako prijazno vabijo ptiča in človeka.

Zvečer, kader je bil gospod Mirodolski posebno dobre volje, napravil je svoji družbi posebno veselje, veselje, ki je bilo do tedaj čisto neznano Edvinu in njegovi tetki, gospe Jarinovi. Peljal jih je na bližnjo nivo; tam so nakopali sadeža — ne upamo se ga imenovati po imenu; ime mu je strašno kmečko, prozajčno; bojimo se, da bi kaka lepa bralka, mestna gospodična, ne nabrala zaničljivo ust, ako ga naravnost imenujemo. Govornico torej po okoliših. Pesnik, ki nam je pel: "Na žganjih tropine," imenoval ga je "steber kranjske, ali recimo: slovenske dežele." Oj ti ljubi sadeži! Svet skoraj živeti ne more brez tebe; na kmečkih mizah te imajo in na gosposkih, v raznih oblikah, tudi — v oblicah. Vživa te kmet, kateremu si časi skoraj edina hrana, in vživa te gospod, ki ima vsega dovolj, in vendar ti nisi imeniten. Skromno je lice tvoje, ne žari se ti, kakor tvoji gosposki sestri pomaranči. Pomaranče so imenovali stari; zlata jabolka; jaz ne vem, ali nisi ti morebiti bolj vreden tega lepega imena!

Bistroumni bralci te proste povesti so gotovo že ugenili, o katerem sadežu govorimo. Takega sadeža so nakopali in nabrali na njivi, potem so šli gori v gozd nad hišo. Skoraj bi bili pozabili povedati, da je bil gospod Mirodolski pri tem opravilu silno izbirljiv; ni mu bil vsak po volji, natanko je videl, kateri bo dober, kateri ni za rabo; moral je biti okrogel, ne predroban, ne predebel; vedel mu je tudi še druga znamenja, katera so bila njegova skrivnost. V gozdu je bilo pripravno mesto; star parobek, na pol že sezgan, vendar teden še in postaven, stal je na prostem, z drevjem obdanem prostoru. Kupček oglja in pepela je prišel, za kako rabo je stari parobek. Okolo tega ognjišča pod milim nebom se je zbirala družba. Toda gospod Mirodolski ni trpel lenuha pod svojim poveljem, da bi sedel, gledal in jedel. Vsak je imel svoje delo. Treba je bilo po gozdu iskati suhih vej in korenin. Ali to ni bilo tako lahko, kakor bi morebiti kedo mislil. Gospoda Mirodolskega gozd ni bil zanemarjen; lepo je bil posnažen in pospravljen, tako da je bilo dobro iskati, da se je dobilo kaj suhljadi. Korenine so bile gospodu Mirodolskemu posebno ljube, ako je kje katere prosta, suha ležala. Bog ne daj, da bi kedo, katero živo izruil! In vendar bi se ne upali trditi, da ni kedo; zlasti Edvin, katero malo potegnili in posilili, ki je samo s koncem gledala iz tal; gotovo je to, da jih je ravno on največ nanesel; po sreči gospod Mirodolski ni imel časa, da bi jih tako natanko pregledoval. Radovan je splezal na mnogo drevo, kjer je videl kako suho vejico in Breda je pobirala

spodaj, kar je palo z drevesa. Gospa Jarinovini mnogo koristila; delala je samo bolj na videz; pripogibanje se ji ni videlo posebno prijetno. Ko se je zdelo gospodu Mirodolskemu, da je drv dovolj nanesenih, dal jim je dovoljenje, da smejo posesti po travi okrog ognjišča ter gledati, kaj bo de iz tega. Vse drugo namreč je bila njegova naloga. Najprej je bilo treba ognja. Kako ga je delal gospod Mirodolski? Nabral je za eno pest dobro suhega mahu, potem je vzel kresalo, kamen in gobo ter začel kresati, prav tako, kakor tu pa tam še dandanašnji kreše kak kmet, ki tobak zažiga. To zastarelo orodje je zvesto hranil za tako posebno priložnost. Ko se je iskra gobe prijala, zavil je tlečo gobo v pripravljeni mah ter vihnil ga v roki tako dolgo, da je začel najprej kaditi se in zadnjič goriti. Nato dene goreči mah na parobek in nanj poklada suhega drobiža; ko se ta vname, debelejših vejice, in ogenj je bil napravljen.

Gospe Jarinovi, ki ni še prej nikoli enacega videla, zdelo se je čudno to početje gospoda Mirodolskega; ni si mogla kaj, da bi mu ne povedala svojih misli.

"Kaj pa pomenijo te čudne 'ceremonije,' gospod? Kaj bi ne bilo bolj pametno ogenj z žveplenkami narediti? Kaj je treba toliko truda? In pa čemu smo pobirali vejevje po gozdu, kakor bi šivance iskali? V skladih imate najlepših drv dovolj, celih in naklanih. Vzeli bi naročje polen, to bi bil boljše ogenj!"

"Vidite, gospa!" odgovori ji mirno a določno gospod Mirodolski, "tega vi ne umete; to mora tako biti, prav tako in nič drugače; tako so ogenj delali in kurili naši pradedje, stari Slovani!"

"Tako je ogenj delal in kuril tudi vaš Isteklozem, ki ga imate tolikokrat v imenu."

"Po pravici; zakaj Isteklozem je bil pošten mož, stare korenine, kakoršnih ni več dandanes. Tudi Isteklozem je kuril tako, in dobro je kuril."

"Tako, menim, so ogenj delali že v kamenu dobi."

"Prav tako vendar ne, gospa! kamena je bilo pač dovolj, dobrega kamena, in gobe menda tudi, samo če so jo znali strojiti; ali kresala ni bilo, vsaj takega ne kakor je to, gospa!"

"Res prav imenitno je videti; jaz nisem še videla takega orodja."

"Zdaj tudi ni tako lahko dobiti takega. S tem kresalom so moj oče kresali. Vidite, gospa, tako smo kurili, ko sem bil še mlad; lepa, staroslovanska šega, hraniti jo je treba, da se ne pogubi, kakor se jih je že toliko pogubilo. Vidite tako ogenj delati, tako kuriti, to je tudi kos pozizje, gospa! Pa še nekaj je, zakaj rabim, vsaj v gozdu, tako starinsko orodje. Starega moža poznam, ki zna izvrstno gobo strojiti. Nabral je in nastrojil gobe toliko, da zdaj ne ve kam z njo. Mož je menil, da bo delal dobro kupčijo z njo; blago je res dobro, a kaj je dandanes najboljša kresilna goba? S polnim vozom takega blaga je bil šel nekda v mesto; ljudje so se mu smejali, prodal ga ni za toliko, kolikor so mu volji potrebovali na potu. Popraševal me je, kako bi bilo na Dunaju s takim blagom. Hudo mi je bilo, a povedati sem mu moral, da tudi tam kresilna goba ni posebno v čistu."

"Res!" oglasi se nato Edvin; "spominjam se, da sem mnogokrat tam videl Slovake, ki so jo po leti po Pratru ponujali ljudem, a ne spominjam se, da bi je bila živa duša kedaj kupila, tako da ne vem, o čem žive ti ljudje."

"Vidite, gospod," reče nato gospod Mirodolski, "prav takega, kakor so tisti Slovaki, ki prodajejo kresilno gobo po Dunaju, si je misliti moga Isteklozma, samo da on je bil precej višje in krepkejše postave. A govoriti sem hotel o svojem starem prijatelju, ki je hotel tržiti s kresilno gobo. Kaj hoče z vsemi svojimi bogastvom? Redko kedaj se oglasi kak star kmetič pri njem, ali kaj se to pozna toliko zalogi, katere bi dovolj imele za pet let vse slovenske dežele! Dobro se mu zdi torej, da časi tudi jaz katero kupim, samo da jih tako malo potrebujem!"

Med takimi povorji je bil ogenj na pol pogorel; naredila se je bila lepa žerjavica, da si je sam gospod Mirodolski ni mogel lepše želeti. Iz nanesenih vej si je bil izbral dolgo palico, ki je bila že bolj drugu podobna, z njo razgrebe žerjavico in vanjo pomeče — zlata jabolka. A ne da jim miru, vedno jih preobrača s palico, da se preveč ne obžgo. Ko se jim je bila naredila črna skorja čez in čez, potem nagrebe izpod ognja, ki je pri strani gorel, nove žerjavice, in vanjo jih popolnoma zakoplje.

Vse to, kar smo, kolikor mogoče, natanko popisali, in upamo, da nam bo de častiti bralce za to hvaležen — vse to je delal častiti mož s tako resnostjo in dostojnostjo, kakor da bi opravljal Bog ve kako sveto opravilo; govoril ni besede; tudi družba je molčala in gledala, kakor se spodobi. Ko se mu je zdelo, da je čas, dregne s palico najdrobnejšega iz žerjavice, pobere ga ter ga tehta v roki.

"Zakaj ga pa tako tehtate, gospod sosed?" oglasi se radovedna gospa Jarinova.

"To je tako," odgovori ji gospod Mirodolski, "vročina izpremeni moč, ki je bta v njem, v soparo, in kader ta vsa izpuhti iz njega postane lažji in pečen je; ta bo, menim."

Nato potegne nož ter mu začne ostrgavati črno kožo. Ko je bil lepo osnažen in čez ru men kakor pečen kostanj, stisne ga, da počni in le po zadnji; potem ga poda galantno in, kakor more, gracijozno gospe sosedji. Strahoma ga primz gospa ter ga premetava iz roke v roko:

"O, to peče!"

"Taka jed se mora vroča jesti, le prihajte malo, gospa; počujejo je gospod Mirodolski."

"Duh ni napačen!"

"Tudi slast ni slaba, le pokusite; kakor kostanj! — Ne tako! lupiti ga ne smeste, skorja je najboljša!"

"Res, kakor kostanj! Nikoli bi ne bila mislila, da je tako dober!"

(Dalje prihodnj.)

Pot v domovino. Širom Amerike.

Spisal Fr. Albrecht-Rusmir.

(Nadaljevanje.)

"Vem, da se čudite v svojih srcih! Morda celo ne verujete. Jaz pa vam povem odkrito, kakor vas gledam zdajle iz oči v oči: to je bil edini vzrok — to neodoljivo, v hipu porojeno kopnenje. Povem vam še to: če bi bil magari tik pred izpitom in bi začutil v sebi ta ukaz trenutka, ki je tolik, da se ne da izraziti z besedami, pa bi pustil vse in bi mu sledil."

Vem tudi, da me marsikdo izmed vas ošteva na tihem kot malenkostnega človeka. Ali prosim vas: kaj je pravzaprav vse naše življenje? Tisoč malenkosti! In — ali niso vsi naši sklepi in ukrepi, vse naše dejanje in nedejanje izvečine — malenkosti? Vse tisto "daljše, resno premišljanje" dobi veljavo šele takrat, ko ga potrdi trenotek — izvoljen trenotek jasnosti in energije — s svojim neizbrisnim pečatom.

Gotovo ste že večkrat opazovali vsebi proces, kako se poraja v vas kako važno delo, kak sklep, ki je morda neskončne važnosti za vaše življenje. Ali se ni porodil iz trenutka, v kratki sekundi morda — nepričakovano, nenadoma? Začutili ste izprva v svoji duši, nejasno in nerazložno, a že isti hip je planila ideja v možgane, oplođila vse celice, preobrazila se in preosvala, da ste začutili jasno in razložno: Tako in nič drugače!

Jaz sem začutil v dnu svojega srca, vzbrstelo je kopnenje in se je v istem trenutku bujno razevelo v to žalobolno, opojnodisečko rožo — domotožje. In polagoma je bilo več nego domotožje; bilo je kot sila in ukaz: moral sem se pokoriti! In ko sem sedel na vlaku, mi je bilo vse dobro in mirno in lahko v duši: vedel sem, da sem storil najboljšo, kar sem mogel storiti . . .

Trezno in razumno sem premislil vse še enkrat; žejna moja duša pa je že pozdravljala nasproti ljubezen daleke zemlje, ki je ležala tam doli, zagrebena v črno noč. Vsa tesnoba je izginila — ona tesnoba, ki mijje vedno iznova z vso svojo neznosno težo legala na dušo, kadar sem blodil samoten po ozki velikomestni ulici ob začrnelih, mračnih hišah. Objela me je tista lahna prostost, ki daje človeški duši peroti za sijajen, razigran razmah, tista prostost, ki diha spomladi iz sveže prsti, iz prerone, osvobodjene prirode.

Zadovoljnost sem začutil v sreču in glavi: zadovoljnost, to je ubranost čuvstev in misli.

Tako me je prevzela ta razkošna, mladostna razigranost, da nisem niti malo pomislil na vseh o-nih dvanajst dolgih ur, ki so ležale pred mano puste, prazne, brezplodne . . . Kakor svetla, solnčna veranda se mi je zdel umazani, zadehli kupe in moj debeluhasti sopotnik se mi je hipoma videl najinteresantnejša, najmarkantnejša osebnost; z njim sem takoj začel duhovito konverzacijo in sem z nadvse duhovitimi aforizmi prepletal imenitni pogovor o vremenu.

Mož je opazil moj tuji akcent. In z dobrodušno, prirojeno radovednostjo me je jel izpraševati po mojem domu. Jaz pa sem postal hudomušen in razposajen. Spominjal sem se vas, drugovi moji, moji preljubi Poljanec! Kakor se vaša Poljanska dolina odlikuje po svoji zemski krasoti, tako in še bolj se odlikujete vi po svoji — laži, tisti krasni, skoro brezmiselni, polnezavedni laži, ki jo rodi trenotek razigrane, židane volje . . .

S skrivnostno gesto iščepetajočim glasom sem razodel svoje-mu debelemu sopotniku, da sem Amerikaneec, da "študiram" Avstrijo. Namigaval sem mu o vojski, ki preti, ki bo izbruhnila skoro gotovo nenadoma, čez noč: vse je že pripravljeno, na tihem — med diplomati . . .

Mož me je gledal izprva postrojani, nezaupljivo, s polskrito bojnaznjo; potem pa se je čutil, čutil, oči so se mu širile, širile. In v začudenju je zaspal svoj blaženi sen.

Meni pa je bilo lahko, tako neizrazno lahko! Zaživljal sem si pesem:

"Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori, moja dekle jo žanje, ki jo srček boli . . ."

(Dalje prihodnj.)

DRHAL JE LINČALA ZAMORCA.

Oklahoma City, Okla. — Zamorca Conlyja je obesila drhal, broječa 1000 žen in mož, ko je farmarica J. L. Burford dejala, da v njem spozna zamorca, ki jo je napadel pred enim tednom.

Conlyja je ujeta farmarska patrolja blizu Randolpha s krvnimi psi in ga potem odvedla v Holdenville. Ko je vlak pridrdral v mesto, je čakala nanj več sto glav broječa in krvičejna drhal, ki je iztrgala zamorca potruli in ga vlekla na Burfordovo farmo, kjer ga je v bližini linčala.

ORGANIZIRANJE RUDARJEV V ALABAMI NAPREDUJE.

Birmingham, Ala. — Rudarji v raznih rudarskih naseliščih Alabame pristopajo v organizacijo in gibanje obeta, da konča s popolno zmago za rudarje.

Devet let je minulo, odkar je governer Comer, katerega ime ostane v zgodovini zapisano, da je bil najpokornejši sluga kapitalizma, prisilil rudarje, da so se po dvamesečni stavki vrnili premagani na delo. Kljub porazu, ki so ga doživeli rudarji, je iskra upora tlela v njih dušah in hrepneli so po organizaciji kot žejen človek po požirku hladne vode. Pet in dvajset tisoč rudarjev v Alabami, ki so toliko let živeli v služnosti, je pripravljenih se bojevati za svoje pravice.

Dva javna shoda, ki sta bila obdržavana v Brookside in Seymourju, sta rodila dober vspeh. Povzročila sta ustanovitev šestnajstih lokalnih unij s 3,200 članic. To je še le začetek.

Za nedeljo je sklican velik shod v Birminghamu, Ala.

HITRO SE MENJAJO POROČILA, ČE GRE ZA UGLEDNE OSEBE.

Salt Lake City, Utah. — Cecil Holmes, ki ga je ustrelil Arthur Willard, predstojnik višje šole v Binghamu, iz ljubosumnosti, je zašepetal Clyde Countrymanu, preden so ga zdravniki omamili, da ga operirajo: "Ona je dobra, čista dekle."

Willard, ki se nahaja v okrajni ječi, zopet pravi, da se bo pri zagovoru poslužil samoobrambe in ne upisanega zakona.

J. Golden Kimbal, oče Wilar-dove žene in cerkvena tuč, je najel zopet dobre advokate, da branijo čast njegove hčere, ko pride do obravnave.

RADI PAR KOKOŠI USTRELJEN.

Pittsburgh, Pa. — McCollough, ki je ustrelil v svojem hlevu rudarja Samuel Montgomeryja, je izpovedal na policiji stedeče: "Zadnji pondeljek mu je bilo ukradenih več bušjev koruze. Odložil se je, da pojde po noči na seno in straži, da dožene, kdo prihaja po koruzo.

Ko je ležal na preži, je proti jutru zaspal. Naenkrat ga vzbudi šum od zdolaj. Zagrabil je puško in lezel prek seno. Naenkrat je padel skozi luknjo in na kup seno od zdolaj. Videl je človeka pri vratih, pa je streljal. Opazil je, da je človek padel. Tega se je tako ustrašil, da je zbežal k svojim sosedom. Sedli so na avtomobil sosedu Bradyja in se vrnili na njegovo farmo. Ko so se približali farmi, so videli nekoga bežati. Prijeli so ga in v njem spoznali rudarja Retallacka."

Cavanaugh, namestnik mlriškega oglednika izjavlja, da je Retallack priznal, da je šel v družbi Montgomeryja v hlev Me Collougha, da kradeta kokoši. Dejal je, da je bil pijan in da je zaspal. Prebudil ga je strel.

SERIF IN MESTNI MARŠAL USTRELJENA.

Nashville, Ill. — H. C. Rice, rudar in bivši policaj, je ustrelil z lovsko puško Jacob K. Mayja, šerifa za okraj Washington, in mestnega maršala Lekerja.

Rice je zgodaj zjutraj zadel puško na ramo in je dejal, da ubije mladega rudarja John Evisli-zerja, ki se je zaročil z njegovo sestro Elizo Rice.

Serif in maršal sta srečala Rice in mu svetovala, naj gre domov.

Rice je obljubil, da ju uboga, je proč, naenkrat se je obrnil prišel je streljati. Zadel je Lekerja v prsa, ki je odgovoril s lom in je zadel Rice v trebuh. Zdal je tudi šerif poseget v M toda strel iz Riceve puške ga zadel v glavo, da se je takoj tevil zgrudil na tla. Leker je nekaj minut kasneje.

Po bitki je župan H. L. Leger odredil, da zapro vse sal in je apeliral na ljudstvo, naj zadrži mirno.

MESTO V PODRTINAH.

Ojai, Cal. — Po dolni Ojai divjal strašen požar, ki je okoli petdeset sladkornih akre. V mestu je ostal le trup del in nekaj posameznih hiš, de je nad \$300,000.

Za meste prebivalce skrbi ba "Rdečega križa."

CESTNOŽELEZNIKI VOZ MOTORNICA.

Butler, Pa. — Petdeset kov "pittsburskega brzoviaka vedelo, kako blizo so bili smrti, ko so drdrali tri milje daleč motornika in s hitričo 45 mi uri. Motornik Frank C. Deerpadel z voza in se ubil, voz drdral naprej.

Ko je voz pripeljal do Re-wa in motornik ni dal znamen-zvonom, je sprevoznik postal zoren in je sled gelad, kaj se zgodilo. Vrata so bila zakle-na in razbiti je moral šipe, lahko vstopil v motornikov stor in vstavlil voz.

Pasažirji niso vedeli, v ka-nevarnosti se nahajajo.

ROPARJI SO NEVARNO STRELILI SVOJO ŽRETVO.

Akron, O. — 31letnega Ge-Riscota sta napadla dva zama-da ga oropata. Risco se je sp-z njima v boj, a eden zama je oddal nanj strel, ki ga je v hrbet.

Policaj Neal je stal en proč, ko je padel strel. Tele-na pomoč Riscotu, toda zama sta že izginila v stranski predren je dospel na lice mesta.

Riscota so prepeljati v bolni-co in pronašli so, da je krogla tičala v hrbtni. Nogi sta v tega paralizirani in prav mak-upanja, da okreva.

RAZPOKA V OBREŽNEM NA-PU JE POVZROČILA PO-PLAVO.

Los Angeles, Cal. — Mes-Needles, Cal. je bilo poplavlj-ker je nastala razpoka v obrež-nasipu reke Colorado. Vse hiš-bile pod vodo, nekatere je pa-čan tok celo odnesel.

Prebivalci so se trudili, da-maše razpoko, toda delo je zastajon. Mnogi so omagali v vročine, kajti toplomer je ka-110 stopinj.

Železnice vozijo prest, kamn-da zamaše razpoko.

REKA POD ZEMELJSKO P-SINO.

Orleans, Ind. — Ko je Orle-Water kompanija kopala v-njak, je v globočini 29 čevljev-letela na deročo reko. Tok je t-močan, da porine sveder ali v-drugo stvar na stran. Čev do-ke meri le osem palecev v per-re, vendar je pa šum, ki ga p-zroča reka tako glasn, da g-slišati trideset čevljev od e-Zdal zgrade poseben kanton, da-mogoče preiskati pozemeljsko-ko.

V splošnem sodijo, da je t-takozvani Lost River, ki se iz-lja šest milj od tega kraja v-ljo.

ZRTVE OTROŠKE PARALIZI.

New York, N. Y. — Oficij-poročilo o otroški paralizi, ki-poročilo v letu 1916 razsajala v Zdru-državah, pravi, da je od jan-27,000 oseb v vseh krajih Zl-jo 6,000 oseb v vseh krajih Zl-ženih držav. Prijavljenih je 27,000 bolnikov. Največ trave-zahtevala bolezen v New York-petih letih, od 1910 do 191-je v Združenih državah umrlo-otroško paralizó 5,000 oseb.

Poročilo se nanaša na vse 18-godke in preiskave od leta 18-odkar je prvi nemški zdravst-Heine odkril bolezen kot otroško-paralizo.